

Samouprava

GLASILO ŽUPANSKE ZVEZE V LJUBLJANI

LETO 1959

LJUBLJANA, V JUNIJU 1959

ŠTEV. 6

Plut St.:

O kazenski oblasti občine.

(Konec.)

II. Formalna določila — kazenski postopek.

Za občinsko kazensko postopanje veljajo isti predpisi kakor za upravno-kazensko postopanje državnih upravnih oblasti, torej stare avstr. n a r e d b e : od 3. IV. 1855 drž. zak. št. 61, 5. III. 1858 d. z. št. 54, 30. I. 1860 d. z. št. 31, 30. IX. 1857 d. z. št. 198, dalje naredba deželne vlade od 16. XII. 1919, Ur. list 809/182, in zakon o podaljšanju veljavnosti zakonskih predpisov za kaznovanje prekrškov, Sl. list od 21. I. 1950, št. 22/99. Vse postopanje pa je kljub temu urejeno zelo pomanjkljivo (zgoraj citirane naredbe so zelo kratke!), zato se subsidiarno, če ni drugih predpisov, uporablja tudi sodni kazenski postopnik.

Za kaznovanje vseh prekrškov iz pristojnosti občin je pristojna le občinska uprava (§ 85. t. 7 z. o.), in sicer tiste občine, na področju katere je bil prekršek storjen (analogno naredbi iz l. 1855.). V nobenem primeru torej ni pristojen za kaznovanje občinski odbor ali odsek občinskega odbora (n. pr. policijski), ali kak drug posvetovalni organ občine (n. pr. gradbeni odbor, kmetijski odbor itd.), ali župan ali pa morda celo občinska pisarna ozir. uradnik, kar vse se je že dogodilo. Ni pa ovire, da ves ostali postopek razen kaznovanja samega izvršijo pravkar naštetih odseki, odbori, uradniki, pisarne itd.

Postopanje se začne z ovadbo ali predlogom za kazenski pregon, ki ju občina prejme bodisi od zasebnika ali od svojega uslužbenca (n. pr. poljskega čuvaja, stražnika itd.), oziroma da napravi uslužbenec o zapaženem prekršku ovadbo v obliki uradnega zaznamka. Na primer:

Uradni zaznamek. Opazil sem, da je N. N. v mesecu marcu 1959 postavil na svojem vrtu poleg hiše št. 10 v Tržiču gospodarsko poslopje brez gradbenega dovoljenja. Ali: N. N. je bil s pozivom občine S. z dne 15. III. 1959 št. 198 pozvan, da odstrani od svojega dimnika na podstrešju hiše št. 8 slamo, ki se je opazila pri požarnem ogledu dne 10. III. 1959, slame pa še do danes ni odstranil. Ali: N. N. ni prišel kljub izrecnemu pozivu

občine dne 15. VIII. k uničevanju gosonic kapusovega belina na občanskih njivah itd. itd.

Na take ovadbe uvede občina kazensko postopanje zoper prekršitelja, pri čemer se mora obvezno posluževati »kazenske razpredelnice« (naredba iz l. 1858.), kakršne imajo državna oblastva. Občina si more obrazec razpredelnice nabaviti od okrajnega načelnika in ga more sama razmnožiti; le kjer se v kazenski razpredelnici omenja okrajno načelstvo, se seveda napiše občina, na mesto banske uprave pa okrajno načelstvo. — V razpredelnico vnese občina točno osebne podatke obdolženca (rubr. II. razpredelnice) ter ime ovaditelja (ozir. napiše v rubriko III. mesto ovaditelja »uradno«). V rubriki IV. napiše dejanski stan prekrška s točno navedbo kraja in časa storitve kaz. dejanja, na primer: prekršek § 100. gradbenega zakona, storjen s tem, da je maja 1938 brez gradbenega dovoljenja postavil poleg svoje hiše št. 15 na Suhi garažo; ali: prekršek § 2. zakona o zaščiti poljščine, storjen s tem, da je ležal 15. VI. 1934 v nepokošeni travi na travniku N. N. iz Selc, jo vso pomečkal in s tem napravil škodo itd.

Nato je obdolženca povabiti v občinsko pisarno k zaslišanju, in sicer proti vročilnici, oziroma je kazensko razpredelnico poslati oni občini, kjer obdolženec biva, s prošnjo, da ga zasliši. Pripominja se, da vsak obdolženec mora biti zaslišan ali vsaj pravilno pozvan k zaslišanju, »ker nihče ne more biti obsojen, dokler ni pristojno zaslišan ali na zakonit način pozvan, da se brani« (čl. 7 ustave). Ako obdolženec dejanje prizna, ni treba njegov zagovor še posebej pisati, ampak zadošča, da se namesto tega v rubriki V. kaz. razpredelnice napiše »priznava« (§ 4. naredbe iz 1858. l.). Sicer pa se mora obdolženčeva izpovedba kratko in točno vpisati v to rubriko (V.), zlasti pa je navesti vse po obdolžencu predlagane dokaze (priče, ogled, listine itd.). — Izpovedbe prič je po ugotovitvi splošnih podatkov o priči (ime, poklic, starost, bivališče) in po opominu na resnično izpoved ter po poduku, da se more odpovedati v primerih §§ 169., 171. kaz. postopnika pričevanju, vpisati v rubriko VI. Priče in tudi obdolženci morajo podpisati in datirati svoje izpovedbe. V rubriki VII. se na kratko napišejo razlogi obsodbe ali oprostitve. Na primer: obdolženec se je oprostil zaradi pomanjkanja dokazov, ali: dejanje je dokazano po izpovedbah prič, krajevnem ogledu itd. V rubriko VII. je vpisati razsodbo, ki jo je izrekla občinska uprava po zaslišanju obdolženca in prič, z navedbo seje občinske uprave, v kateri je bila razsodba sklenjena, ter pravni pouk. V rubriki IX. se navede eventualna odškodnina v denarju, seveda ako je možnost odločanja o odškodnini predvidel prekršeni zakon (n. pr. zakon o zaščiti poljščine). Da se točno izpolni rubrika X. o dnevu razglasitve razsodbe, je važno za računanje pravomočnosti morebitne pritožbe in za zastaranje izvršitve kazni. Rubrika XI. je nevažna, običajno ostane prazna; v rubriko XII. pa se vpiše datirana izjava obdolženca, ali se pritoži, ali prosi le za spregled ali za znižanje kazni.

Za izpolnitev poedinih rubrik more občina zaprositi druga oblastva (občine, okrajna načelstva, policijska oblastva); to velja zlasti za zaslišanje obdolženca in prič ter za razglasitev razsodbe. Vse postopanje mora biti kratko, omejeno le na bistvene okolnosti (naredba iz leta 1855). Obdolžencu se da na njegovo zahtevo namesto rozsodbe prepis kazenske razpredelnice z izpolnjenimi rubrikami II., IV., VI., VII., IX. (naredba iz leta 1858). Ako je vložena pritožba ali prošnja za spregled ozir. znižanje kazni, se morajo vsi spisi predložiti okrajnemu načelstvu. Občina more tudi uradoma predlagati spregled ali znižanje kazni (naredba iz leta 1860).

Opozorim naj še na sledeče: P r i t o ž b e n i r o k (rubr. VIII.) znaša po naredbi iz leta 1855. 24 ur za prijavo pritožbe; v nadaljnjih treh dneh pa je pritožbo obrazložiti. Tudi če ni bilo posebne obrazložitve pritožbe, se mora že prijavljena pritožba sama predložiti okrajnemu načelstvu. Ako pa je po specialnem zakonu dan drugačni pritožbeni rok (n. pr. po zakonu o zaščiti poljščine, po požarnopolicijskem redu za Kranjsko 8 dni), je vpisati ta specialni pritožbeni rok v rubriko VIII. kazenske razpredelnice.

K a z e n s k i h n a l o g o v se občina ne sme posluževati, ker je v § 1 naredbe dež. vlade za Slovenijo od 16. 12. 1919 to (tako imenovano m a n d a t n o) postopanje dopustno le, ako so za kaznovanje pristojna policijska oblastva, oziroma okrajna načelstva.

P r e k r š k i, ki spadajo v pristojnost občin, z a s t a r a j o po § 4 zakona o podaljšanju veljavnosti zakonskih predpisov za kaznovanje prekrškov od 31. 12. 1929 brez izjeme v šestih mesecih od dneva storjenega kazenskega dejanja, četudi predvideva kak specialni zakon drugačen zastaralni rok; pravica do izvršitve kazni pa zastara v enem letu po pravomočnosti rozsodbe. Zastaranje se prekine in začne teči znova z vsakim dejanjem občine, ki meri na pregon dejanja ali izvršitev kazni.

Ker spadajo v pristojnost občinskega kaznovanja skoraj sama taka dejanja, ki se kaznujejo v starih avstrijskih kronah ali celo goldinarjih (gld.), se občine opozarjajo na določbe o v a l o r i z a c i j i in z v i š a n j u starih kazni, ki so predvidene v naredbi deželne vlade za Slovenijo od 16. 12. 1919. Po čl. 2. in 3. te naredbe se najvišji zneski glob v zakonih izpred 1. 1. 1916 zvišujejo na 20 kratni znesek ter se računa 20 kron za en dan zapora; vendar se s tem ne sme prekoračiti v poedinem zakonu predvidena najvišja mera zaporne kazni. Pri obsodbah izpod 20 kron se sme kazen izreči tudi v urah zapora. Razmerje dinarja do krone je 1:4.

To so, na kratko obrazloženi, vsi materialni in formalni predpisi, po katerih izvršuje občina svojo kazensko oblast. Dobro bi bilo, če si občine te stare predpise vsaj ogledajo, saj pridejo dostikrat v položaj, da morajo nepokorne občane zaradi svojega ugleda kaznovati.

Še nekaj besed o posebni kaznovalni pravici ž u p a n a. Že zgoraj v uvodu smo rekli, da ima po zadnjem odstavku § 84. za-

kona o občinah župan pravico, kaznovati z denarno kaznijo do 50 dinarjev ali z zaporom do 24 ur onega, ki se ne pokori njegovi zakoniti odredbi. V čem se razlikuje županova kazenska oblast od kazenske oblasti občine, ki jo izvršuje občinska uprava po §§ 78. in 83., t. 7., zakona o občinah?

Predvsem je treba poudariti, da izvršuje vs o policijsko-kazensko oblast, ki pristoji občini, ta po občinski upravi. To se pravi, v s a k prekršek predpisov splošne veljavnosti, torej predpisov, ki veljajo za vse in za vsakega (uredb itd.), kaznuje občinska uprava. Županova kazenska oblast je nekaj čisto drugega. Ona sploh ni policijsko-kazenske prirode, temveč je le sredstvo, s katerim občina poedinca prisili, da stori, kar mu je bilo ukazano, ali da opusti, kar mu je bilo prepovedano. Pogoj za to kazen je torej, da je konkretna oseba dobila konkreten nalog, da nekaj stori ali opusti, pa temu nalogu ni ustregla. Županova kazen po § 84. z. o. torej sploh ni kazen v pravem pomenu besede, temveč je p r i s i l n o s r e d s t v o za izvršitev izdane konkretne odredbe. Zato pa za to kaznovanje tudi ne veljajo načela policijskega ali sodnega kazenskega postopka. Tako na pr. neposlušnemu ni treba dokazati njegovo subjektivno krivdo, kar je sicer nujen pogoj za dopustnost kaznovanja. Tukaj zadošča, da je bil dotičnik v stanju, da nalog izvrši, pa ga ni izvršil. Dalje tukaj ne velja načelo, da se ne sme za isto stvar dvakrat kaznovati (»ne bis in idem«); župan lahko za eni in isti nalog tolikokrat kaznuje, dokler nalog ni izvršen. Razume se, da nalog ne sme biti nezakonit, to je v nasprotju s predpisi splošne veljavnosti (zakoni, uredbami, pravilniki itd.).

Iz posebnega značaja županove kazni po § 84. z. o. kot prisilnega sredstva proti neposlušnosti sledi tudi večja svoboda kazenskega organa. Župan sme kaznovati, a n e m o r a. On bo uporabil to sredstvo, če se mu bo v konkretnem primeru zdelo umestno. Čim pa je neposlušni občan vendarle ustregel danemu nalogu, župan kazni ne bo izvršil in jo ne sme izvršiti, tudi če je bila že izrečena; kajti namen kazni je bil z izpolnitvijo danega naloga dosežen, in to je edini smoter te posebne kazenske institucije.

Glede postopka ni posebnih predpisov. Izreče se kazen pisмено. Pravna sredstva so ista kakor proti kaznim policijske narave (3. odst. § 135. z. o.). Pri izberi vrste kazni (globa ali zapor) postopa župan svobodno; naložil bo kazen, kakršna bo v danem primeru bolj primerna in uspešna.

Omenim naj še, da je županova kazenska oblast omejena po nekaterih zakonih, ki nalagajo županu, da izda gotove odredbe, a so predvideli drugo kompetenco — večinoma občeupravna oblastva I. stopnje — za kaznovanje oseb, ki se tistim županovim odredbam ne bi pokoravale. Na primer zakon o gozdih je za primer, da se kdo ne pokori županovi odredbi ob gozdnem požaru, predvidel kompetenco občeupravnega oblastva I. stopnje za kaznovanje (§§ 44., 164. tega zak., Uradni list št. 35 iz leta 1930.). Prav tako je po čl. 39. zakona o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih boleznih (Uradni list št. 80 iz leta 1928.) župan upravičen,

da odredi prve nujne ukrepe, da se živalska kužna bolezen ne raznese (n. pr. da prepove goniti bolno živino na pašo, na sejme ali odredi oddelitev bolne živine od zdrave itd.); nepokorneže tem županovim odredbam pa po čl. 116 istega zakona kaznuje upravno oblastvo I. stopnje ali celo sodišče. Enako je tudi v nekaterih drugih zakonih. Torej le v primerih, kjer specialni zakon ni predvidel nobene druge kazenske sankcije in kazenske oblasti za v tistem zakonu predvideno županovo odredbo, pride v poštev kaznovanje po županu po § 84. z. o.

Dr. V. Kukman:

Prestop s pomožnega na glavno službeno mesto.

Kakor znano, ločimo po uredbi o občinskih uslužbencih (»Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine« z dne 29. julija 1936, štev. 477/61) pomožna in glavna službena mesta. Prva ustrezajo služiteljskim in poduradniškim, poslednja pa uradniškim položajem. Dočim uredba o občinskih uslužbencih ne predpisuje za pomožna službena mesta posebne šolske izobrazbe, marveč je ureditev tega vprašanja prepuščena občinskim statutom po § 90. zakona o občinah, je v čl. 10. uredbe točno predvideno, kakšno šolsko izobrazbo mora imeti oseba, ki se poteguje za kako glavno službeno mesto, ali z drugimi besedami, za uradniški položaj ali položaj uradniškega pripravnika v občinski službi. Predpisano šolsko izobrazbo je treba dokazati že ob vstopu v službo, ker se sicer sprejem na navedene položaje ne more izvršiti (čl. 12. uredbe).

Pogosto pa se dogaja, da si oseba, ki je bila zaradi nezadostne šolske izobrazbe sprejeta samo na pomožno službeno mesto, pridobi naknadno pogoje za sprejem na glavno službeno mesto, bodisi da opravi med službovanjem na pomožnem službenem mestu za glavno službeno mesto predpisane šolske izpite, ali pa da si izposluje spregled kvalifikacije po čl. 152. uredbe o občinskih uslužbencih. Nastane tedaj vprašanje, ali uživa tak uslužbenec pri postavitvi na kako prazno glavno službeno mesto pri isti ali drugi občini glede na dotedanje službovanje na pomožnem službenem mestu kake posebne ugodnosti, ali pa je s takim uslužbencem, ki se poteguje za kako glavno službeno mesto, prav tako postopati kakor z novincem, ki dotlej še ni bil v občinski službi. To vprašanje ureja čl. 15. uredbe o občinskih uslužbencih, ki se glasi:

»Za prestop uslužbenca s pomožnega na glavno službeno mesto je pomožna služba enaka pripravljalni službi za glavna službena mesta. Prestop dovoli občinski odbor, če izpolnjuje uslužbenec ostale pogoje iz čl. 10.

Pri prestopu se mu štejejo vsa leta pomožne službe v rok iz členov 55. in 56. proti naknadnemu plačilu prispevkov v bano-vinski pokojninski sklad za občinske uslužbence (čl. 95.).«

Uredba določa torej, da je smatrati pomožno službo enako pripravljalni službi za glavna službena mesta. Kljub navidezno jasni določbi nastanejo v praksi pogosto dvomi, kako je to določbo v konkretnem primeru razumeti. Kaj velja n. pr., če je bil uslužbenec pred prestopom na glavno službeno mesto že deset let na pomožnem službenem mestu in je v dotični občini predpisana triletna pripravljalna doba? Ali če je bil uslužbenec manj časa na pomožnem službenem mestu, kakor znaša pripravljalna doba? Ali če občina v statutu po § 90. zakona o občinah sploh ni predpisala pripravljalne dobe?

Pri presoji vseh teh vprašanj je upoštevati, da gre pri čl. 15. uredbe za izjemno določbo, ki jo je treba kot tako striktno — ali po naše — strogo razlagati. Uslužbencu je torej priznati samo tiste ugodnosti, ki mu pripadajo pri najstrožji razlagi navedene določbe in nič več.

V gori navedenih primerih velja torej naslednje:

Uslužbencu, ki je bil deset let na pomožnem službenem mestu v občini, ki ima predpisano triletno pripravljalno dobo, je šteti vso desetletno pomožno službo samo kot triletno pripravljalno dobo. Zaradi tega mu pripadajo ob postavitvi na glavno službeno mesto samo tisti prejemki, ki bi jih dobil, če bi bil pravkar doslužil triletno pripravljalno dobo, t. j. začetno mesečno osnovno plačo po § 22. in osebno doklado po § 24. statuta (po § 90. zakona o občinah), ne pa tudi kak povisek plače po § 23. statuta.* Iste prejemke bi dobil ta uslužbenec tudi, če bi bil prebil na pomožnem službenem mestu manj kot deset let ali celo samo točno tri leta.

Če pa je bil uslužbenec manj časa na pomožnem službenem mestu, kakor znaša pripravljalna doba, se slika docela spremeni. Pri strogo besedni razlagi čl. 15. bi utegnil kdo sklepati, da je še tako kratka doba pomožne službe enaka celotni v občinskem statutu predpisani pripravljalni dobi. Po tej razlagi bi nadomeščala n. pr. enoletna pomožna služba triletno pripravljalno dobo. Stvar pa ni taka. Gori smo navedli, da je treba čl. 15. kot izjemno določbo strogo razlagati. To pomeni, da ni priznati uslužbencu večjih ugodnosti, kakor jih ta člen dopušča, predpostavljeno seveda pametno, neprisiljeno in neumetnično razlago. Taka razlaga pa veleva, da ne more dobiti uslužbenec, ki izpolni šele naknadno pogoje, predpisane za doseg glavnega službenega mesta, ugodnosti, ki jih oni, ki ima te pogoje že od vsega početka, nima. Z drugimi besedami: tak uslužbenec mora izpolniti vsaj tiste pogoje, ki se redno zahtevajo pri normalnem poteku službenega razmerja. Iz tega sledi, da mora prebiti pred dosegom uradniškega položaja vsaj toliko let v občinski službi, kolikor znaša normalna pripravljalna doba. Če znaša njegova pomožna služba samo eno

* Paragrafi občinskega statuta po § 90. zakona o občinah so citirani po vzornem osnutku, ki je bil svojčas razposlan vsem občinam na območju dravske banovine.

leto in je predpisana v dotični občini triletna pripravljalna doba, ne pride tedaj ob prestopu na glavno službeno mesto takoj na uradniški položaj, marveč mora poprej prebiti še dve leti na položaju občinskega uslužbenca v lastnosti uradniškega pripravnika. Zaradi tega mu pripadajo ob prestopu na glavno službeno mesto samo prejemki po § 21., ne pa morda po §§ 22. in 24. občinskega statuta. Vsaka druga razlaga bi dovedla do absurda, da je boljše, da se pri vstopu v občinsko službo nima pogojev za glavno službeno mesto ali da se jih celo zataji in da se najprej vstopi na pomožno službeno mesto, kmalu nato pa — če so pogoji izpolnjeni — prosi za glavno službeno mesto, s čimer bi si naš spretni kandidat prihranil tako rekoč celo pripravljalno dobo, ki bi jo moral manj navihani, od vsega pričetka polno kvalificirani uslužbenec v celem obsegu odslužiti. Da ni bil namen čl. 15. uredbe, pospeševati take vragolije, leži na dlani.

Kjer pa občina v svojem statutu sploh ne predpisuje pripravljalne dobe, je določba čl. 15. za uslužbenca, ki prestopi s pomožnega na glavno službeno mesto, kolikor statut ne določa drugače, glede določitve službenih prejemkov ob prestopu brez pomena.

Ali morajo večkrat omenjeni uslužbenci pred postavitvijo na uradniško mesto posecati tudi tečaj po § 91. zakona o občinah in opraviti zaključni izpit? To se ravna po določbah občinskega statuta. Skoraj vse naše občine so si pridržale v § 4. občinskega statuta pravico, da določijo v vsakem posameznem primeru, da li mora uradniški pripravnik posecati ta tečaj in opraviti zaključni izpit ali ne. Isto velja tudi za uslužbenca, ki prestopijo s pomožnega na glavno službeno mesto. Občinam je tedaj na prosto dano, da zahtevajo tudi izpolnitev teh pogojev ali da jih spregledajo.

Važna posledica prestopa s pomožnega na glavno službeno mesto je možnost vštetja let pomožne službe v pokojnino po določbah uredbe o občinskih uslužbencih. Kakor znano, so pokojninsko zavarovani pri banovinskem pokojninskem skladu za občinske uslužbenca samo uslužbenci na glavnih službenih mestih (čl. 54. uredbe). Če pa prestopi pomožni uslužbenec na glavno službeno mesto, se mu štejejo po določbi čl. 15., odst. 2. uredbe o občinskih uslužbencih v pokojnino vsa leta pomožne službe kot služba na glavnem službenem mestu, če vplača naknadno za vsa leta svoj prispevek v banovinski pokojninski sklad za občinske uslužbenca po predpisu čl. 95., odst. 2. v zvezi s čl. 89., t. 3. uredbe. Uslužbencu je seveda na prosto dano, ali in v kakšnem obsegu se hoče poslužiti te ugodnosti. Osnova vplačevanja je prva plača (če je bil uslužbenec postavljen na položaj uradniškega pripravnika), oziroma prva osnovna plača (če se postavi ob prestopu takoj na uradniški položaj), ki jo prejme na glavnem službenem mestu. Ban more po zaslišanju uprave pokojninskega sklada dovoliti tem uslužbencem plačevanje teh prispevkov tudi v obrokih (čl. 95., odst. 3. uredbe).

Ker morajo biti vsi uslužbenci na glavnih službenih mestih z izjemo primerov, navedenih v čl. 160. uredbi, pokojninsko zavarovani pri banovinskem pokojninskem skladu za občinske uslužbence, postanejo tudi pomožni uslužbenci po njih prestopu na glavno službeno mesto člani navedenega sklada. Hkrati prestane njih članstvo pri ustanovi, pri kateri so bili dotlej pokojninsko zavarovani (Pokojninski zavod za nameščence, oziroma Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani). S prestatkom članstva pri navedenih ustanovah izgubijo seveda tamkaj zavarovana leta, zato pa imajo možnost, da dokupijo vsa leta, ki so jih prebili pri občini v kateri koli lastnosti, pri banovinskem pokojninskem skladu za občinske uslužbence.

Na koncu bi bilo še rešiti vprašanje, ali ima pomožni uslužbenec, ki si pridobi naknadno šolsko kvalifikacijo oziroma spregled kvalifikacije za glavno službeno mesto, pravico zahtevati, da ga postavi občinski odbor na glavno službeno mesto. Take pravice nima, ker ni predvidena v veljavnih predpisih. Občina ga lahko postavi na glavno službeno mesto, če hoče, ni pa zavezana to storiti. V takem primeru uslužbencu pač ne preostaja drugo, kakor da potrpi na pomožnem službenem mestu ali da se poteguje za glavno službeno mesto pri kaki drugi občini. Tudi v tem primeru veljajo zanj ugodnosti iz čl. 15., ker niso vezane na prestop s pomožnega na glavno službeno mesto pri isti občini. Včasih bo uslužbencu po srečno doseženi kvalifikaciji morda celo kazalo, da menja občino, zlasti če so službeni predpisi nove občine zanj ugodnejši od predpisov občine, pri kateri je dotlej služil.

Dr. Skubic št.:

Javna in privatna pota.

(Konec.)

Meje občinskih cest.

Po čl. 10 zakona o zemljiškem katastru in po čl. 1 ter 26 pravilnika k temu zakonu, Ur. l. 76/20 in 420/105 iz leta 1929., morajo občine zamejničiti občinske ceste s trajnimi vidnimi mejniki na lastne stroške sporazumno s cestnimi mejaši. Nobena nova občinska cesta se ne sme vrisati v katastrske načrte, če ni pred snemanjem na predpisani način zamejničena. To velja tudi za preložitve ali preureditve (korekcije) občinskih cest.

Merjenje zaradi obnove posestnih meja na podlagi katastrskih načrtov se vrši samo, kadar vsi zainteresirani pristanejo na obnovo meje (čl. 52 zakona o zemljiškem katastru). Stroške nosi prosilec, oziroma predlagatelj merjenja. Občinske ceste ali deli občinskih cest, ki so v naravi opuščeni kot javne komunikacije, pa četudi so razdeljene na lastnike parcel, mejčih na dotični del občinske

ceste, se ne smejo črtati v katastru dotlej, dokler ni sklenil opustitve občinske ceste in odsvojitve njenega zemljišča občinski odbor ter odobril ban po § 6. zakona o samoupravnih cestah, odsvojitve zemljišča občinske ceste pa vrhu tega po § 81. zakona o občinah minister za finance sporazumno z ministrom za notranje posle.

Spori glede obnavljanja, poprave ali ureditve meja občinskih cest se rešujejo pred pristojnim rednim sodiščem po določilih civilnega prava. Občni državljanski zakonik določa v §§ 850. in 853. sledeče:

Ako so mejniki med dvema zemljiščema zaradi katerih koli okolnosti tako poškodovani, da bi utegnili postati povsem nepoznani, ali ako so meje zares nepoznane ali sporne, ima vsak sosed pravico zahtevati sodno obnovitev ali popravo meje. Sodišče pozove sosedo na razpravo v nespornem postopanju s pristavkom, da bo meja določena in zamejničena vključno temu, če povabljeni izostane. Ako so meje postale zares nepoznane ali sporne, se določijo po zadnjem mirnem posestnem stanju. Ako ni moči tega določiti, mora sodišče sporni prostor porazdeliti po pravičnem preudarku. Posebej se odredi, koliko je vsaki stranki pridržano, da uveljavlja boljšo pravico s pravdo.

Stroške postopanja morajo plačati sosedje po meri svojih mej. Predlagatelj mora plačati stroške postopanja, ako razprava pokaže, da ni bilo treba obnavljanja ali poprave meje, ker meja ni bila sporna ali ker je bila zadosti poznana, ali ker so bili drugi deležniki voljni, da se izvensodno zamejniči. Stroške zastopanja trpi zastopani sam. Ako je bilo postopanje povzročeno z motenjem mirne posesti, sme sodišče naložiti stroške docela ali deloma stranki, ki je spor povzročila.

Občinske ceste zamejničuje občina s svojimi uslužbenci ali pa na prošnjo občine strokovni uslužbenci banske uprave na stroške občine. Spremembe zemljiških parcel zaradi zgraditve nove ali preložene, oziroma razširjene občinske ceste mora občina prijaviti pristojni katastrski upravi po določilih čl. 23—29 pravilnika o vzdrževanju katastra v roku 50 dni od dne nastale spremembe. V tej prijavi mora občina izrecno potrditi, da je cesta na predpisani način zamejničena. Podrobnejša navodila, kako mora občina v navedenem primeru postopati, predpisuje pravilnik o vzdrževanju katastra. Ker ta pravilnik zaradi obsežnosti ni bil objavljen v Službenem listu banske uprave, ga je izdalo v slovenskem prevodu Združenje geometrov in geodetov, sekcija Ljubljana, v obliki snopiča zbirke zakonov. Obsega 156 strani, cena knjigi pa je 25 din. Na važnost tega pravilnika je opozorila banska uprava vse občine z okrožnico z dne 4. januarja 1956, V-NO. 1709/2.

Cestni mejniki.

Pristojne cestne uprave — za občinske ceste občine — morajo paziti, da so mejniki občinskih cest trajno vidni in nepoškodovani. Odstranitev ali poškodba cestnih mejnikov je prekršek po čl. 11

uredbe o zaščiti javnih cest in prometa ter se kaznuje po čl. 36/25 te uredbe z denarno kaznijo od 50 do 1500 din ali z zaporom od 1 do 30 dni, kolikor ne spada kaznivo dejanje pod strožje določbe kazenskega zakonika. Kaznivo dejanje preiskuje in kazni izreka na ovadbo orožništva, občine ali privatnih oseb pristojen sreski načelnik. V kazenski razsodbi je na predlog občine izreči tudi povračilo škode v smislu Navodil za izvajanje zakonitih predpisov o zaščiti javnih cest in prometa, Sl. l. 524/61 iz leta 1931., v zvezi s čl. 36 a) novele k označeni uredbi, Sl. l. 616/81 iz leta 1931. S kaznijo se prisili krivec, da postavi cestne mejnike v prvotno stanje, in sicer vpričo zastopnika občine in dveh nepristranskih občanov.

Poškodba oziroma odstranitev cestnih mejnikov je kazniva dalje tudi po čl. 72 zakona o zemljiškem katastru, Ur. l. 76/20 iz leta 1929., z denarno kaznijo od 100 do 2000 din. Povzročitelji poškodb morajo povrniti tudi stroške za upostavitve mejnikov v prvotno stanje. Če se krivec ne izsledi, zadenejo ti stroški občino, na katere ozemlju se je poškodba zagrešila.

Po § 224. kazenskega zakonika je kaznivo sledeče:

Kdor odstrani, uniči, pokvari, odmakne ali premakne mejnik, zemljemerske znake ali vobče znak nepremične lastnine ali znak o pravici uporabljati vodo, ali kdor tak mejnik ali mejni znak napačno namesti, da bi pridobil, otežil ali prikril dokaz za pravna razmerja, se kaznuje s strogim zaporom in v denarju. Kaznuje se tudi poskus.

Javna pota in priposestvanje.

V sporu med občino in mejašem občinske ceste o tem, ali je mejaš priposestvoval zemljišče občinske ceste oziroma stvarne pravice na njej, n. pr. pašnjo živine, košnjo trave itd., se je ravnati po naslednjih zakonitih določilih:

Po § 1455. občnega državljanskega zakonika se ne morejo priposestvovati stvari in pravice, ki se ne morejo pridobivati zaradi zakonite prepovedi, po § 287. navedenega zakonika pa ne stvari, ki so vsem in vsakomur svobodno dostopne za uporabo, med katere spadajo v prvi vrsti javne ceste. Po čl. 1 ministrske uredbe o zaščiti javnih cest in prometa, Ur. l. 273/64 iz leta 1929., ki ima moč zakona, morajo biti javne ceste vedno proste za prometne namene. Prioravanje ali zoževanje javne ceste vobče je prepovedano in kaznivo dejanje. Prekrške kaznuje pristojni sreski načelnik po določilih navedene uredbe. Enake prepovedi s kaznijo so imeli tudi deželni zakoni, oziroma cestni policijski redi za nedržavne ceste, ki so veljali, dokler ni stopila v veljavo ministrska uredba o zaščiti javnih cest in prometa. Tako je bilo prepovedano in kaznivo po §§ 2. in 7. kranjskega cestnega policijskega reda, dež. zak. št. 27 iz leta 1874., jemati občinski cesti širino s prioravanjem ali na drug način. Prekrški zoper to prepoved so se kaznovali po § 26. navedenega zakona. Enaka določila so bila v deželnem cestnem policijskem redu štajerskem in koroškem.

Ker predpostavlja § 2. občnega državljanskega zakonika in § 21. kazenskega zakonika, kakor tudi zakoni in uredbe upravnega prava poznanje zakonov in uredb, čim so pravilno razglašeni, se ne more nihče opravičevati s tem, da bi mu predpisi ne bili znani. Občinske ceste z nasipi, pobočji, obronki ali propusti so bile zgrajene bodisi na občinskem zemljišču ali na tujem zemljišču, ki ga je dobila občina pogodbeno ali z razlastitvijo. Občinske ceste kot umetne naprave so notorično javne, t. j. da cestni mejaš ni mogel biti v dobri veri, da je cestno pobočje zasebna lastnina, oziroma da sme občinsko cesto zoževati ali si jo na drug način prilasčevati. Tako po prejšnjih cestnih policijskih redih kakor tudi po sedaj veljavni ministrski uredbi o zaščiti javnih cest in prometa zagreši vsakdo z zoževanjem javne ceste kaznivo dejanje. S kaznivim dejanjem se ne more pridobiti pravica, zaradi česar je priposestevanje izključeno. Kar zakon proglašja za kaznivo, ne more hkrati proglašati kot pravno osnovo za pridobitev pravic.

Po § 9. zakona o samoupravnih cestah, Ur. l. 247/60 iz l. 1929., ki je v veljavi od navedenega leta dalje, ni mogoče pravno veljavno obremeniti ali odvzeti samoupravne ceste po civilnem pravu, nego samo po določilih tega zakona in po ostalih določilih upravnega prava.

II.

Zasebna pota.

a) Zasebna pota vobče.

Zasebna ali privatna pota so ona vozna in pešpota (steze), ki so po svojem namenu in ustroju določena izključno le za uporabo po lastniku dotične parcele in po osebah, ki so do uporabe upravičene po pogodbi, po služnosti ali po drugih zakonitih naslovih. Pravica do uporabe privatnega pota je torej omejena na poedince, ki so upravičeni zabranjevati ali omejevati splošno ali javno uporabo pota po določilih občnega državljanskega zakonika. Vprašanje zasebnih potov ni urejeno z zakonom o državnih, oziroma z zakonom o samoupravnih cestah niti niso zasebna pota in promet na njih zaščiten z zakonitimi predpisi o zaščiti javnih cest in prometa.

Zbog navedenega dejstva privatna pota niso predmet javnega prava. Skrb za napravo ali vzdrževanje zasebnih potov pripada lastniku pota in ostalim upravičencem. Če se upravičeni uporabniki zasebnega pota med seboj ne sporazumejo, je pristojno odločati o sporu na predlog enega izmed udeležencev pristojno redno sodišče, ne pa upravno oblastvo. Občni državljanski zakonik ureja vprašanje glede vzdrževanja zasebnih potov v § 494. takole:

»K vzdrževanju zasebnih potov, mostov in brvi prispevajo sorazmerno vse osebe ali zemljiški posestniki, ki imajo pravico, jih rabiti, torej tudi posestnik služnega zemljišča, kolikor ima korist od njih.«

Za obravnavanje prispevkov glede vzdrževanja zasebnih potov torej ni pristojna občina, ker je poverjena občini po zakonu o samoupravnih cestah le uprava in vzdrževanje javnih občinskih cest. Občina oziroma nje organi: občinski odbor, občinska uprava in predsednik občine ne smejo zamenjavati privatnih interesov občine z občno ali skupno koristjo občine. V sporu glede privatnih potov more pač posredovati občinski posredovalni urad, ne more pa po zakonu odločati občina kot samoupravno oblastvo po občinskem odboru, občinski upravi ali predsedniku občine.

b) Zasilna zasebna pota.

Posebna vrsta zasebnih potov so zasilna pota, to je pota, ki se po zakonitih predpisih dovoljujejo na tujem zemljišču za privatno uporabo sosedu, kateri nima dostopa do svojega zemljišča. Po §§ 81. do 86. zakona o gozdih, Ur. l. 162/35 iz leta 1929., more dobiti poedinec, ki nima potrebne zveze z javno cesto iz svojega gozda, to zvezo po tujem zemljišču, če so zakoniti pogoji za to. Zasilna gozdna pota dovoljuje na utemeljeno prošnjo prizadetega interesenta pristojen sreski načelnik proti primerni odškodnini lastniku dotičnega zemljišča.

Za ostale nepremičnine (njive, travnike, pašnike itd.), ki nimajo za redno obdelavo ali rabo potrebne poti, dovoljuje zasilna pota pristojno okrajno sodišče na temelju zakona o zasilnih potih z dne 7. julija 1896, drž. zak. št. 140.

Zasilna pot čez tuje zemljišče se ne sme dovoliti, ako bi nastala s tem za lastnika zemljišča sorazmerno večja škoda kot je korist za tistega, ki zahteva zasilno pot. Prav tako je izključena dovolitev zasilnega pota skozi poslopje, zaprta dvorišča, skozi ograjene vrtove, čez zemljišče, ki iz javnih ozirov ne dopušča, da bi se rabilo za zasilno pot, n. pr. sejmišče, javni nasadi, vojaška strelišča itd. Zasilna pota se končno ne dovoljujejo, če je nedostatek potne zveze posledica očitne neskrbnosti ali brezbriznosti lastnika, ki hoče dobiti zasilno pot čez tuje zemljišče. Za bližnjice se zasilna pota načelno ne dovoljujejo. Pravica zasilne poti prestane, ko preneha potreba po njej.

**Prosimo, poravnajte čimprej
članarino in naročnino na
„Samoupravo“!**

Iz županske zveze

Poročilo o občnem zboru za leto 1939.

Letošnji redni občni zbor Županske zveze je bil dne 11. junija v mali dvorani hotela Union v Ljubljani. Obiskan je bil skoraj polnoštevilno, in to kljub veliki oddaljenosti mnogih občin od Ljubljane in kljub temu, da letos ni bilo voznih in drugih ugodnosti, kakor so bile za lanski občni zbor ob priliki senatorskih volitev. Občnemu zboru je sledila pristrčna slovesnost izročitve skupne diplome častnega občanstva predsedniku senata dr. Antonu Korošču v veliki dvorani hotela, o čemer pa poročamo na drugem mestu. Ta svečanost je bila tudi vzrok, da je bil sklican občni zbor letos zopet v Ljubljano, čeprav bi se bil moral vršiti po sklepu lanskega občnega zbora letos v Celju.

Občni zbor je otvoril načelnik županske zveze g. Nande Novak s pozdravom in običajnimi uvodnimi formalnostmi. Nato so bile prečitane in navdušeno sprejete vdanostne oziroma pozdravne brzojavke Nj. Veličanstvu kralju Petru II., Nj. Visočanstvu knezu namestniku Pavlu in gosp. predsedniku ministrskega sveta Dragiši Cvetkoviču. Sledilo je

poročilo načelnika,

ki ga prinašamo v naslednjem izvlečku:

Moje poročilo, je pričel načelnik, bo letos precej kratko; kajti le malo od tega, kar smo lani na tem mestu zahtevali, se je medtem uresničilo. Znano je, zakaj. Vsi vemo, da stojimo tik pred novo notranjo ureditvijo države in da nismo več daleč od cilja, za katerega se borimo že ves čas obstoja naše organizacije. Vsi tudi vemo, da ovira uresničenje naših stremljenj nesrečni nesporazum med bratskima narodoma Srbi in Hrvati, ki se v zadnjem času sicer resno trudita, da odstranita vse zapreke in pripravita tla za sklenitev odkritosrčnega in trajnega sporazuma na podlagi priznanja narodne individualnosti in popolne enakopravnosti za oba naroda. Nas veseli to prizadevanje. Vznemirja nas le nam nerazumljiva počasnost, s katero se to nujno vprašanje rešuje in ki v slovenskem ljudstvu polagoma že jemlje vero v ta sporazum. Mi to vero še imamo. Prepričani smo, da je na obeh straneh iskrena volja, da se sporazum sklene in država uredi tako, da bodo zadovoljni vsi njeni deli. Slovenski narod je pri tem neposredno soprizadet; saj se bo odločila tudi njegova nadaljnja usoda in tudi on dobi v novi ustavi nov položaj in nov temelj, na katerem si bo v zajednici s Srbi in Hrvati gradil svojo bodočnost. Iskreno želimo, da bi prizadevanja Srbov in Hrvatov rodila uspeh, vreden resnih in zrelih narodov, ter da bi državi dala oni notranji mir in trdnost, ki je danes bolj kot kdaj prej potrebna za ohranitev naše narodne in državne samostojnosti in našega skupnega napredka. Slovenci, zajezeni med dva mogočna tuja naroda, ki pravkar dosegata višek moči in ekspanzivnosti, čutimo to potrebo še toliko bolj in zato je naša želja po notranji ustalitvi države še toliko bolj vroča. Hvaležni smo dinastiji, ki je v teh, za nas skrajno mučnih časih, ko je bratski češki narod izgubil svojo državno samostojnost, slovaški pa prišel v odvisnost, znala obvarovati našo državo pred vsemi zunanjimi nevarnostmi ter ji s svojo modro zunanjo politiko zasigurati njene meje.

Kar se tiče notranje ureditve države, je pa tudi danes potrebno — čeprav smo to iznesli že na vseh občnih zborih in ni nič več novega — da izjavimo z vso odločnostjo, da s to ureditvijo, slonečo na šestojanuarskih in njim sledečih zakonih, nismo zadovoljni in da zahtevamo temeljitih izprememb. Naj se ti zakoni še tako milo tolmačijo in izvajajo, ne morejo nam dati onega, kar slovenski narod za svoj gospodarski in kulturni razvoj rabi. Naše zahteve nikdar niso bile pretirane. Vedno smo gledali na življenjske interese države, naše Jugoslavije, ki jo želimo le čim krepkejšo. Ako

zahtevamo za naš narod samoupravo, hočemo s tem samo krepko državo z zadovoljnim ljudstvom, ki bo stalo v odločilnem trenutku sklenjeno za njo in pripravljeno, jo braniti tudi s krvjo.

V tem letu, ko se je samo čakalo in se še danes čaka na sporazum in ko prav za prav nihče ne ve, kako bo država v bodoče sploh urejena, na merodajnih mestih seveda ni bilo dosti volje in za nekatere stvari niti ne možnosti ali umestnosti, da bi se našim željam po razširitvi sedanje samouprave ugodilo. Tudi glede naših ostalih podrobnih zahtev in prošenj, ki smo jih bili iznesli na lanskem občnem zboru, imamo beležiti le skromne uspehe. Zahteva po dekoncentraciji in decentralizaciji javne uprave, enako tudi konkretni predlogi, ki jih je v tej stvari predložila banska uprava osrednji vladi, so ostali nerešeni, čeprav bi se bilo dalo marsikaj že takoj in to v okviru sedanjih zakonov, zlasti na podlagi precej širokih pooblastil v finančnih zakonih ugodno in v veliko zadovoljnost ljudstva rešiti. Tako je zakon o občinah ostal neizpremenjen, enako cestni, zdravstveni in mnogi drugi zakoni in uredbe, ki s svojimi centralističnimi ali birokratskimi določbami zavirajo upravo, jemljejo denarna sredstva in nam grenijo veselje do javnega dela. Nerešene so ostale pogloblitve zahteve iz naše resolucije, sklenjene na lanskem občnem zboru, kakor razbremenitev občine v poslih prenesenega delokroga, razširitev njene finančne oblasti, poenostavitev poslovalnih predpisov, odvzem sorazmernega dela stroškov za šolstvo itd., torej v glavnem organizacijske zadeve osnovne važnosti. V drugih stvareh pa smo v marsičem uspeli. Pazljivo smo spremljali ukrepe državnih oblastev, zadevajoče občino, ter smo marsikaj škodljivega preprečili. Na drugi strani seveda moramo beležiti tudi neuspehe, poslabšanja in celo poizkuse nadaljnje centralizacije. Nevšečno je zlasti gospodarstvo s fonda, ki ustvarja za ljudstvo vedno nove dajatve, dohodki iz teh dajatev pa se stekajo v centralne blagajne, od koder jih prav malo prihaja v naše kraje nazaj.

Nadalje poroča načelnik izčrpno o podrobnem delu Županske zveze v preteklem letu. Resolucije, sklenjene na lanskem občnem zboru, so se predložile s posebnimi, obrazloženimi vlogami na pristojna mesta; osebo je bil načelnik tudi v Beogradu, kjer je interveniral glede vseh naših teženj. Predložen je bil pristojnemu ministru tudi predlog za izpremembo zakona o lovu, dalje se je Županska zveza udeležila ankete, ki jo je bila odredila v tej stvari banska uprava. — V preteklem letu uvedena kontrola nad prometom z alkoholnimi pijačami, o kateri se je mnogo govorilo na lanskem občnem zboru, je zelo dvignila dohodke skoraj vseh občin in se je izkazala za umestno. — Preprečena je bila namera finančnega ministarstva, da ukine pobiranje občinskih trošarin po organih državne finančne kontrole. Občinsko trošarino od alkoholnih pijač bo še naprej pobirala državna finančna kontrola, kar je za večino slovenskih podeželskih občin edino umestno. — Glede polovične voznine za župane nismo uspeli. Sicer se nam je obljubila ugodna rešitev, dobili pa smo končno odlok s sporočilom, da naši prošnji ni mogoče ugoditi, ker da za ugoditev ni osnove v zakonu. — Nekatere davčne uprave so letos zopet zahtevale, da bi plačevale občine za pobiranje občinskih doklad na direktni davek posebne nagrade ter vstavljale v občinski proračun v ta namen primerne postavke, sicer da se bo pobiranje doklad po davčni upravi moralo ukiniti. Interveniralo se je pri dravski finančni direkciji, ki je te vrste zahtevke takoj prepovedala. Ta stvar je urejena sedaj tako, da daje nagrado, ki jo davčni uslužbenci za zamudno nadurno delo gotovo zaslužijo, banska uprava. Ta je postavila v banovinski proračun za te nagrade poseben kredit. — Ponovno je načelnik posredoval tudi glede črtanja neplačanih šolskih obveznosti. Uspeh je bil ugoden. Občine bodo morale poravnati le račune šolskih občin za dobavljena, a še neplačana dela in dobave, torej resnične dolgove šol, dočim se je vse ostalo črtalo. — Glede spremembe uredbe o samoupravnih hranilnicah, ki je bila medtem stopila v veljavo, so bili doslej naporji ne samo nas, temveč tudi drugih organizacij, katerih interesi so bili z uredbo prizadeti, brez uspeha.

(Dalje sledi.)

Uprašanja in odgovori

»Samouprava« in upravnosodne odločbe.

Na neko vprašanje, zakaj »Samouprava« ne prinaša več razsodb upravnih sodišč in da li misli tisti kotichek sploh opustiti, dajemo vsem naročnikom lista naslednje pojasnilo:

Do lanskega leta je »Samouprava« v posebni koloni »Iz upravnega sodstva« priobčevala važne razsodbe upravnega sodišča v Celju in državnega sveta, zlasti iz področja občinskega gospodarstva, in sicer v izvlečkih, prirejenih za rabo podeželskih občin. Čim pa je ministrstvo za notranje posle pričelo izdajati svoj »Glasnik«, čigar glavni namen je zbiranje in priobčevanje upravnosodnih odločb in razsodb in na katerega so obvezno naročene tudi slovenske občine, smo pričeli omenjeno kolono opuščati. Nima namreč nobenega smisla, da čitajo občine isto stvar dvakrat, pa čeprav je v »Glasniku« marsikaj v srbohrvaščini in v cirilici. Prostor v »Samoupravi« je zelo omejen in je boljše, da se izrabi za samostojne članke. Razen tega prinaša »Glasnik« odločbe upravnih sodišč iz vse države, kar je ministrstvu kot centralni ustanovi lahko mogoče, naročnikom pa zelo koristno. »Glasnik« prinaša tudi vse, za občine in druge samoupravne edinice važne odločbe, in sicer v praktičnih izvlečkih.

Zato priporočamo tudi našim občinam, da vsako številko »Glasnika« skrbno pregledajo, si zanje važne članke in razsodbe rdeče očrtajo in eventualno vnesejo v lastni indeks normalij. »Samouprava« pa bo prinašala upravnosodne razsodbe samo izjemoma, zaradi njih prav posebne važnosti ali nujnosti.

Prosimo pa vse naročnike in čitatelje »Samouprave«, da nam sporočijo svoje eventualne želje, ki jih imajo v tem pogledu ter glede morebitne razširitve kolone »Uprašanja in odgovori«.

Štetje dobe brez predpisane kvalifikacije v pripravljajno službo.

V naši občini imamo tajnika, ki mu je bila po čl. 152. uredbe o občinskih uslužbencih spregledana manjkajoča šolska kvalifikacija v prejšnji občini J. Ta občina mu je štela v pripravljajno dobo tudi čas, ko še ni imel spregleda kvalifikacije, pa je opravljal tajniške posle. Na podlagi tega mu je tudi naša občina z dekretom priznala vso pripravljajno dobo v prejšnji občini J. — Ali mu moramo priznati sedaj stalnost, ko je, če vračunamo čas pred spregledom kvalifikacije, završil tri leta pripravljajne službe? Ali občina kljub temu, da mu je izdala dekret, v katerem mu je priznala vso »pripravljajno« dobo tudi v prejšnji občini, lahko zahteva, da vrši službo kot pripravnik toliko časa, dokler ne dopolni treh let od časa, ko mu je bila spregledana kvalifikacija? — Obč. V. — S.

Odgovor: Občina J. je kršila veljavne predpise, ko je štela tajniku v pripravljajno službo tudi dobo, ki jo je prebil pri občini pred spregledom kvalifikacije. Iz istega razloga bi mu tudi občina V. ne smela šteti te dobe v pripravljajno službo. Ker pa je postal zadevni sklep občinskega odbora pravnomočen in je občina izdala tajniku o štetju te dobe tudi že dekret, tajnik verjetno ne bo zlepa pristal na to, da se mu ta sporna doba spet odbije in da mora vršiti službo kot pripravnik toliko časa, dokler ne dosluži treh let od dneva spregleda kvalifikacije. Tajnik bi imel v načelu prav, če ne bi bilo odločbe obče seje državnega sveta z dne 30. 9. 1932, šte. 30.253/32 (»Službeni list kralj. banske uprave dravske banovine« šte. 760/96 iz l. 1932), po kateri ima nadzorno oblastvo na osnovi § 135., odst. 1., t. 3. zakona o občem upravnem postopku pravico, da proglasi dekreta občine J. in vaše občine za nična. Po našem mnenju bo torej najbolje, da se vaša občina s tajnikom sporazume in da spremeni z njegovim pristankom na osnovi § 135. zakona o občem upravnem postopku dekret tako, da se črta svoj čas všteta doba, ki jo je tajnik prebil pred spregledom kvalifikacije. S tem se bo ure-

dilo službeno razmerje enkrat za vselej in se ne bo treba tajniku vedno bati, kdaj se bo nadzorno oblastvo poslužilo pravice, ki mu jo nudi gori navedeni zakonski predpis.

Rodbinska doklada občinskega tajnika.

Statut naše občine V. predvideva za tajnikovo zakonsko ženo, s katero živi v skupnem gospodinjstvu, in za vsakega zakonskega oziroma pozakonjenega otroka rodbinsko doklado 140 din mesečno. Naš tajnik je poročen s pogodbeno poštarico v istem službenem kraju. V statutu ni nič navedenega, da mu doklada v tem primeru ne pripada. Prosimo pojasnila, ali mu jo mora občina plačevati ali ne. — Obč. V. — S.

Odgovor: Tajniku pripada rodbinska doklada, ker v statutu po § 90. zakona o občinah ni omejitve, da mu ne pripada, če poroči javno uslužbenko. Predpisi glede rodbinskih doklad, ki veljajo za države in banovinske uslužbenke, ne veljajo tudi za občinske uslužbenke, če statuti tega izrecno ne določajo.

Dajatev imena in preimenovanje zaselkov.

V daljavi 2 km od vasi S. je v zadnjih desetih letih nastalo novo naselje, sestojече iz petih hiš, katerih prebivalci so že pred dvema letoma preko tukajšnje občine prosili, da se to naselje izloči iz vasi S. ter mu tudi uradno da ime N. S., ki je pri ljudstvu že v rabi in se je udomačilo. Sedaj pa smo dobili prošnjo od ministrstva odklonjeno, češ da za ugoditev ni »zakonske možnosti«. — Kaj naj ukrenemo? Občina bi sama rada ustregla ljudem, ker mislimo, da je njihova zahteva utemeljena. — Obč. S.

Odgovor: Ministrstvo za notranje posle, ki je po členu 1. zakona o imenih krajev in ulic z dne 18. febr. 1930 (»Službeni list« št. 205/45 — ta zakon si oglejte) pristojno za odločanje o imenu novih krajev in o preimenovanju krajev, stoji na stališču, da se more po cit. členu dati ime ali spremeniti obstoječe ime samo za kraje (mesta, trge in vasi), ne pa tudi za naselja, ki nimajo značaj samostojnega kraja (vasi). Po tem tolmačenju člena 1. se vašemu zaselku s petimi hišami sploh ne more ime uradno določiti. Zato ministrstvo take prošnje načeloma odklanja.

Opisano stališče se nam ne zdi pravilno. Svetujemo vam, da ga izpodbijate — ako rok že ni potekel — z vložitvijo tožbe na državni svet. Zakon je zelo nejasen in nepopoln; nikjer ne pove, kaj je kraj v smislu člena 1., in kaj ni kraj (kaj je naselje, zaselek itd.). Nikjer ne stoji, da mora naselbina imeti določeno število hiš, ako naj bo kraj (vas). Ministrstvo tudi ne loči pojma kraja kot upravne evidenčne enote od pojma vasi, ki je le dejanska naselbena enota določenega značaja. Pri nas nastajajo marsikje novi zaselki (sklenjene nove delavske kolonije blizu industrij, počitniške kolonije s hoteli, vilami in weekend-hišicami v klimatskih krajih itd.). Ti dobivajo od ljudstva sproti tudi svoje posebno ime, in neumestno bi bilo, da se taka imena od uprave ne bi priznala in registrirala. — O uspehu tožbe nas izvolite obvestiti.

Gasilske podpore.

Naša občina daje vsako leto iz občinskega proračuna podpore gasilski četi. Doslej je občina zahtevala, da gasilska četa pobotnico kolkuje s ½%-no pobotniško takso. Sedanji blagajnik gasilske čete pa trdi, da so gasilske čete oproščene pobotniške takse. — Prosimo za pojasnilo, ali je naziranje blagajnika gasilske čete pravilno? — O. P.

Odgovor: Naziranje blagajnika gasilske čete je popolnoma pravilno. Občina je neopravičeno zahtevala priznanično takso od gasilske čete. Prispevki, ki jih občine izplačujejo gasilskim četam, se morajo smatrati za podpore, za katere se ½%-na priznanična taksa ne plačuje. Mora pa občinski blagajnik na priznaniči, s katero gasilska četa potrjuje prejem podpore, zabeležiti na prostoru, ki je določen za kolek, oziroma za odtegljaj, razlog oprostivne, to je, napisati mora besedo: »podpora«.